

Гладух В. О.,
студентка факультету менеджменту;
Колонтаєвський О. П.
канд. екон. наук, доцент
доцент кафедри туризму і готельного господарства,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ САНАТОРНО-КУРОРТНИХ ЗАКЛАДІВ СХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Як соціальне явище, туризм потребує наукового обґрунтування та теоретичного осмислення, в межах якого здійснюються різноманітні дослідження. Створення туристських послуг і товарів та їх реалізація є справою великої кількості галузей, підприємств, організацій, що спеціалізуються на виробництві та наданні певних послуг [1]. Все більше людей потребує лікування в санаторно-курортних установах. Однак, низька платоспроможність вітчизняних громадян не сприяє потужному розвитку санаторно-курортних установ і залученню відпочиваючих. Платоспроможні вітчизняні громадяни бажають відпочивати та оздоровлюватися в курортних закладах іноземних країн.

На сьогоднішній день деякі вітчизняні курорти приватизовані, однак якість послуг таких закладів сильно відстає від європейських, при цьому ціни є набагато вищими. Санаторно-курортна справа в Україні є одним з найдавніших видів рекреації. Вітчизняні кліматичні курорти добре відомі. Варто відзначити, що послуги санаторно-курортних закладів в Україні становлять майже 40% від загального обсягу діяльності туристської галузі [2, 3].

Статистичні дані стосовно діяльності санаторно-курортних (оздоровчих) закладів Харківського, Дніпропетровського, Запорізького та Кіровоградського регіонів протягом 2017 року [4] дають можливість зробити висновок, що у Запорізькій області функціонувало найбільше з усіх чотирьох областей спеціалізованих засобів розміщення, які відповідно надавали більше ліжок як цілорічно, так і у місяць максимального розгортання, звісно ж і більше осіб були оздоровлені у спеціалізованих засобах розміщення вищезгаданої області. До того ж у Запорізькому регіоні протягом 2017 року функціонували усі засоби розміщення, які належать до спеціалізованих.

Наступною за кількістю закладів оздоровлення після Запорізької області є Дніпропетровська, проте для цього регіону була характерна велика кількість спеціалізованих засобів розміщення, які не працювали. Що стосовно Кіровоградської області, то в ній найменше подібних закладів. Їх всього там нараховується 17, в порівнянні з Запорізькою, де знаходиться 243 засоби розміщення та Дніпропетровською, у якій їх було 108.

Розглянувши статистичні матеріали щодо кількості осіб, які були оздоровлені та який вони становлять відсоток від загальної кількості по

Україні, можна зробити висновок, що у Дніпропетровському та Запорізькому регіонах кількість осіб, які були оздоровлені всього майже однакові. А ось, що стосовно оздоровлених осіб протягом тривалого часу, то Запорізька область за своїм показником випереджає усі інші. Проте найбільша чисельність оздоровлених осіб протягом 1-2 днів була саме у Дніпропетровському регіоні.

Розглянувши загальну кількість спеціалізованих засобів розміщення за чотирма регіонами, доцільно проаналізувати показники діяльності цих закладів за типами у Дніпропетровській області: санаторії, в тому числі дитячі, санаторії-профілакторії, пансіонати відпочинку, бази та інші заклади відпочинку, дитячі оздоровчо-санаторні заклади цілорічного функціонування [4].

Згідно з таблицею зі статистичними даними [4], необхідно зазначити, що на території Дніпропетровської області у 2017 році функціонувало 108 санаторно-курортних закладів за різними типами, з яких 78 було баз та інших закладів відпочинку, 15 санаторіїв (5 дитячих), 12 санаторіїв-профілакторіїв, 2 пансіонати відпочинку та один дитячий оздоровчо-санаторний заклад цілорічного функціонування. Усі ці заклади протягом року надали 1046720 ліжко-діб та оздоровили всього 200444 осіб. Також, варто зазначити, що достатньо велика кількість оздоровчих закладів у 2017 році не функціонувала. Їх кількість сягала 49.

Аналіз показників діяльності спеціалізованих закладів регіону виявив динаміку основних показників санаторно-курортних закладів протягом 2014-2017 років. Згідно зі статистичними даними стосовно кількості оздоровчих закладів, які функціонували та не функціонували протягом трьох років можна зазначити, що, починаючи з 2014 року, на території Дніпропетровського регіону відбувалося поступове скорочення кількості санаторно-курортних закладів, відповідно до цього в цілому зменшився показник оздоровлених осіб та загальна кількість наданих ліжко-діб. Наприклад, у 2014 році було надано 1308212 ліжко-діб, а протягом 2016 року цей показник зменшився майже на 300 000 ліжко-діб.

Список літератури:

1. Мамчин М. М. Тенденції розвитку туристично-рекреаційної галузі Львівщини / М. М. Мамчин, С. Й. Чучмарьова, О. І. Мархевка // Вісн. Нац. ун-ту «Львів. Політехніка». – 2008. – № 633. – С. 419–426.

2. Пшеничных Ю. А. Технология поддержки принятия управленческих решений на основе комплексной оценки индустрии туризма в экономической системе // Туризм: право и экономика. – 2013. – №3. – С. 20–25.

3. Мигалина Ю. Ю. Розвиток санаторно-курортної справи в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Мигалина // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. 2011. – Випуск III (43). – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/mygalyna2.htm

4. Колективні засоби розміщування в Україні в 2017 році. Статистичний збірник: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/05/zb_kzr_2017.pdf